

Hezkidetzaren zutabeak. Lehen Hezkuntza

PENTSAMENDU KRITIKOA SEXISMOAREN AURREAN

Ikasgeletan erabiltzen diren materialak eta liburuak **aztertzea**, genero-estereotipoei erreparatuta.

Ikasleei generoaren ikuspegitik aztertzen **irakastea**: jostailuen liburuxkak, jolasak, koloreen erabilera, marrazki bizidunak, haurrentzako filmak, lanbideak eta abar. Berdintasun handiagoko mundu baten alde generoaren estereotipoak apurtzeko gauza izan diren pertsonak **bistaratzea**.

EMAKUMEEN JAKITURIAREN INTEGRAZIOA ETA HAIEN EKARPEN SOZIALA ETA HISTORIKOA

Testu-liburuetan eta, oro har, kulturean emakumeen presentzia gizonezkoena baino askoz ere txikiagoa dela **jakitun izatea**.

Ikasleentzat motibatzaileak diren esparruetan dauden emakume ospetsuak eta garrantzitsuak **ezagutzea**: teknologoak, asmatzaileak, piratak, zientzialariak, idazleak, kirolariak...

Interneten bilatutako informazioa ikertzeko eta ebaluatzeko lanaren lehen urratsekin **hastea**, bistaratu gabeko emakumeak eta haien ekarpenak ikertuz.

HIZKUNTZAREN ERABILERA EZ- SEXISTA

Hizkuntzaren erabilera ez-baztertzailerean **eredu izatea**.

Hizkuntzako sexismoa aztertzen **hastea** jada, desparekotasunen jakitun izateko. Hizkuntzaren erabilera ez-baztertzailerean beharrari buruzko hizkuntza-kontzientzia **hastea**, baita hizkuntzako sexismoaren aurrean hautabideak bilatzen **hastea** ere. Hizkuntzaren erabilera sexistak duten testuak **aztertzea**, ikasleen hurbileko testu batzuetan erabiltzen diren ezaugarri sexistak ezagutzea eta horietarako hautabideak aztertzea.

GATAZKEN KONPONKETA BAKE- TSUA

"Enpatiaren" kontzeptua **ikastea**, praktikan jarritzea.

Gatazka eragiten diguna **aztertzea**.

Irtenbide baketsuak **bilatzea**, eztabaidatzea, talde gisa eta gizabanako gisa zaintzea, gure emozioak eta emozio horiekiko gure erreakzioak ezagutzea.

Gainerako pertsonen espazioa eta gauzak errespetatzen **ikastea**.

Taldeko materiala **errespetatzea**, guztiena baita.

Ikasgela atsegina eta zaintza-espazioak **eraikitzea**.

INDARKERIA MATXISTAREN PREBENTZIOA

Adinean zenbat eta gehiago aurrera egin, orduan eta gehiago **bistaratzen** dira egon daitezkeen desparekotasunak eta **genero-diskriminazioak**, eta hor lan egin beharko dugu, desparekotasun eta diskriminazio horien dekonstrukziorako.

Funtsezkoa da **gorputza eta mugak** lantzea, baita maitasun-adierazpenak emateko eta jasotzeko nahia ere.

Nahitaezkoa da **autozaintza** lantzea, nesken zein mutilen artean.

Mutilen artean, oso lotuta egongo litzateke jolasen bidez sor daitezkeen arrisku-jokabideekin. Era berean, oso lotuta egongo litzateke **emozioen munduarekin**, geure burua zaintzera eramaten gaituzten sentimenduen eta emozioen adierazpenarekin. Azkenik, generoaren ikuspegitik, **ondo tratatzearen** alderdiak jorratu beharko dira (entzutea, zaintzea eta baloratzea), baita **gaizki tratatzea** definitzen duten alderdiak ere (iraintzea, mespretxatzea, gutxiestea).

Genero-indarkeriaren prebentzioan lan handia egin da, batez ere arreta neskekengan jarrita. Hala ere, funtsezkoa da ikuspegia aldatzea eta arreta mutilengan jartzea, mutilek problematika horretan duten zereginetan hain zuzen ere. **Emakumeen aurkako indarkeria-egoeretikiko enpatia** sustatu behar da; esate baterako, neska bati jolas-garaian galtzak jaisten dizkiotenean, garrantzi handikoa da neskek zein mutilek jokabide horiek baztertzea neska horrekiko enpatia-aren bitartez. Desparekotasunarekiko eta emakumeen aurkako indarkeriarekiko **enpatian** heztea funtsezkoa da desparekotasun eta indarkeria hori desagerrarazteko.

Garatu beharreko **edukiak**:

- Feminitate ahaldunduak
- Berdintasunezko maskulinitateak
- Gure gorputzak
- Autoezagutza
- Baietz esaten dudanean Bai da: berdintasunean jolastea
- Nesken eta mutilen arteko harremanak
- Autozaintza
- Broma sexisten analisiak
- Ondo tratatzea versus Gaizki tratatzea
- Enpatia
- Abestien analisiak
- Sexismorik gabeko bideo-jokoak

ESPAZIOAK IKASTETXEAN, ESKOLAZ KANPOKO JARDUERAK ETA JARDUERA OSAGARRIAK

Ikastetxeetako espazioak, batez ere **jolastokikoak**, historikoki mutilek hartu izan dituzte **baloi bidezko lehia-jolasetarako** —batez ere futboleko aritzeko—; hartara, ikastetxeko mutil gutxiengo batek okupatu ditu espazio horiek.

Ikastetxeetan, beste mota bateko jolastokien proiektu arrakastatsuek daude, eta behar-beharrezkoa izango da hezkidetzeta-jolastokien estrategia horiek nabarmentzea: lehia-jolasak ezabatzea eta lankidetzeta-jolasak egitea; kantsaren erabilera orokorra proposatzea, neskek zein mutilek jolas-garaian jarduerak egin ahal izan ditzaten; solaserako zonak planifikatzea; taldean atseden hartzekoak; lasaitasunez paseatzeko lekuak; harremanetarako lekuak; mahai-jokoetan aritzeko lekuak. Oro har, zementu gutxiago eta natura gehiago.

Era berean, **eskolaz kanpoko jarduerak edo jarduera osagarriak** planifikatu beharko dira, neskek zein mutilek jarduerak partekatu ahal izan ditzaten, kanpoan utzita historikoki emakumeak diskriminatzeko erabilerak lotzen den guztia, edo neskek txiki-txikitatik hipersexualizatuta dauden ikuskizunekin lotzen den guztia. Hori dela eta, eskola-jaialdiak, inauterietako mozorroak eta abar berraztertu beharko dira, ekintza horien bidez ere berdintasunaren alde eta estereotipoen aurka lan egin dadin.

BERDINTASUNEZKO HEZKUNTZA AFEKTIBOA ETA SEXUALA

Gorputzen desberdintasunak, gorputzaren zaintza eta aurre-pubertaroko aldaketa fisiologikoak **erakustea**.

Sexu-orientazio desberdinak **errespetatzea eta ezagutzea**.

Afektuen adierazpena **orokortzea**, genero-estereotiporik gabe.

Harreman afektiboaren eta sexualen mugak **erakustea** (adin txikikoaren aurkako sexu-abusuen prebentzioa).

Nesken eta mutilen sexu-heziketan genero-estereotipoak modu kritikoa **aztertzea**, LGTBfobiak, Mendebaldeko edertasun- eta erakargarritasun-ereduen analisi kritikoa.

Harreman afektiboetan eta sexualen tratua onen eta berdintasunaren etika **transmititzea**, harreman afektibo-sexualen indarkeria kritikatzeko, familia-eredu desberdinak ezagutzea.

AUTONOMIA PERTSONALA ETA INDEPENDENTZIA EKONOMIKOA

Etxeko esparruan: Jada etxean egin daitezkeen etxeko zereginak **aztertzea**: haien lehen platerak kozinatzea, mahaia biltzea, harrikoa egitea...

Egunerokotasunean egin behar diren oinarrizko etxeko zereginak egiten **ikastea**.

Familetan etxeko zereginak nork egiten dituen eta nork zer egiten duen **aztertzea**, baita familiako emakumeek eta gizonak etxeko zeregineizenbat denbora eskaintzen dioten ere.

Desparekotasunak, halakorik badago, **bistaratzea**.

Enpatia **lantzea**, pertsonen zaintzarako oinarri gisa; ikasgela pertsonen zaintzarako leku egitea, gizon zaintzaileak ezagutzea, eta abar.

Ikasgelan **praktikan jartzea** inolako zeregin ez dela neskena edo mutilena.

Lanbide-esparrua: Ikasgelako testu-liburuak eta materialak lanaren sexu-banaketaren ikuspegitik **aztertzea**, eta material horien gabeziak berdintasunezko beste material batzuekin osatzea —material horietan lanbideak ez dira sexuen arabera bereiziko—.

Lanbideetan emakumeen eta gizonen presentzia **aztertzea**, eta lanbidearen arloan estereotipoak apurtu dituzten emakumeak eta gizonak ezagutzea.

Lanbidearen arloan eta arlo akademikoan estereotipoak apurtzeko zailtasun historikoak **aztertzea**.

Arlo bakoitzeko emakumezko aitzindariak **ezagutzea eta ikertzea**, berdintasunezko erreferente profesionalak aurkeztea.